

EESTI KOOLITOIMKOND USA-s
c/o Meeme Mälg, 117
8-05 119-th street
College Point 56, N.Y.
USA.

PEDAGOOGIKA
ARHIIVMUSEUM
FOND K43794-88

16.detsembril 1961.

EESTI KOMITEE KOOLITOIMKONNALE,
Drottningatan 85, I, Stockholm.

EESTI KOOLITOIMKOND USA-s on viimastel kuudel olnud pidevas tegevuses noorsoo- raamatute kirjastamise küsimustega. Sellest kõigest selgema pildi andmiseks liian siia juurde meie mõne aja eest kõigis ajalehtedes avaldatud üleskutses teksti, milles üksikasjalikult ära toodud nii meie eesmärgid kui ka senise tegevuse käik.

Kuni käesoleva kirja kirjutamiseni on juba ilmunud ja ka kõigile tellijatele välja saadetud M.Pihla kaks muinasjutu raamatut ja Ilme Ivandi "SIILIKURU".

I auhinnatöö Joh. Kaupi "SÜGISE LAUL" on ka juba mõne aja eest trükitud, kuid on veidi hilinenud köitekojas tekkinud takistuste tõttu. Viimase lubaduse järele saame selle raamtu köitekojast kätte esmaspäeval 18.dets.

Meil on olnud palju julgust ja võib olla oleme olnud liiga suured optimistid lootes, et suudame noorsoo-raamatuid levitada selliselt, et need ise ennast tasuksid! Peale isikliku tasuta töö on meie EKT liikmed sellesse ettevõttesse asetanud ka palju majandusliku riisikot, et vaid asja edasi viia.

Meie lootus oli, et suudame neist raamatutist vähemalt 1000 eksmplari ära müüa ja sellest laekuvast rahast katta trüki- ja saatekulud.

Senine raamatute levik ja saadud tellimised seda usku päris ei kinnita. Meie suureks moraalseks toeks on aga asjaolu, et oleme saanud neilt, kelleni raamtud juba jõudnud, vaid üksmeelse tänu ja tunnustuse tehtud töö eest!

Palume ja loodame Teie mõjuvat kaasabi meie püüdluste tutvustamiseks ja meie noorsoo-raamatute leviku edutamiseks Teie asukohamaal. Selle eest ette palju tänu!

Meeme Mälg - erimees.

K43794-88 778

EESTI KOOLITOIMKONNA ÜLESKUTSE
kõigile eesti perekondadele.

Eestluse säilitamise ja arendamise üheks edasilükkamatuks vajaduseks on meie võõrsil üleskasvavale noorsoole anda kätte emakeelne ajakohane lugemisvara noorsoo-raamatute näol. Majanduslikult mittetasuvana on selle ala viljelemine leidnud kirjastusilt senini tagasihoidlikku tähelepanu. Uustrükkidena on taaskirjastamist leidnud vaid vähesed juba kodumaal tuttavaks saanud noorsoo-raamatud ja veelgi tagasihoidlikum on olnud uusloomingu kirjastamine noortele.

Feale majanduslike kaalutluste on kirjastusi sundinud tagasihoidlikkusele kahtlemata ka sobivate uute käsikirjade vähesus. Noortele kirjutamine ei ole kerge. Selleks on vaja erilist annet ja noorte tundmist.

Kahe aasta eest Eesti Koolitoimkond USA-s otsustas välja tulla julge katsega noorsoo-väljaanneteks vajalike värskete käsikirjade saamiseks ja kuulutas välja sellekohase kirjandusliku võistluse. Sellele võistlusele saabus käsikirju ülemaailmselt ootamatult suurel hulgal. Võistluse žürii oli üllatatud ka saabunud tööde suhteliselt kõrgest kirjanduslikust tasemest. Võistlustöödest väljavalituina jäi EKT Kirjanduskomisjoni kätte häid käsikirju enam kui 12 eriraamatu väljaandmiseks. Nendest töödest on otsustatud välja anda kaks kuueköitelist noorsoo-raamatute sarja.

Esimeses sarjas ilmuvad või on juba ilmunud:

1. Johannes Kaup'i "SÜGISE LAUL", milles autor suure looduse ja loomasõbrana ning hea jutustajana on andnud kütkestava kirjelduse kodumaisest loodusest, selle looma- ja taimeriigi esindajaist ning nende omavahelistest võitlustest eluruumi ja eluõiguse eest. Tööle määrati esimene auhind. Raamat ilmub rikkalikult illustreerituna k. a. novembrikuu lõpul.

2. Ilme Ivandi "Siilikuru", milles autor ladusas ja lihtsas keeles jutustab mõlemast soost linna- ja maanoorte (teismeliste) suveseiklusist eesti talus ja seda ümbritsevas looduses. Raamatule määrati teine auhind ja teos on trükist juba ilmunud.

3. Alma Teder'i "NAPOLEONI JÄLGEDES". Suure osavusega on autor moondanud ennast siin nooreks poisiks, kellel on õnnestunud võita oma andekusega priipilet lennukil Stockholmist Pariisi ja tagasi. Jutustus on tulvil põnevaid seiklusi ja huumorit. Kirjanduskomisjoni hinnangul on see töö üks parimaid reisikirjeldusi meie kirjanduses üldse. Tööle määrati teine auhind. Raamat ilmub 1962. a. jaanuaris.

4. Helmi Mäelo "VÕIDUKARIKA MÄRGI ALL", milles autor ülima tõelikkusega edasi annab ühe põlvepikkuse linnapoisi elamusi tema esmakordsel sattumisel vana-vanemate tallu. Ajasündmuste tõugatuna kulgeb poisi teekond põgenikuna üle Saksamaa laagrite Rootsi, läbi Rootsis loodud eesti kooli kuni sirgumiseni teotaheliseks nooreks meheks. Kirjeldus on elav ja selle sündmustik tuleks nagu läbi tuhandete samaealiste eesti noorte tegelikust läbielatust. Eriauhinnaline töö ilmub 1962. a. veebruaris.

5. Magda Fihla "EIDETÜTAR, TAADITÜTAR". Südamlik muinasjutt eidest, taadist ja nende tütrest Liinast looduse ja loomade keskel. Jutustusele määrati kolmas auhind. Raamat ilmus augustis ja on müügil. Raamatuga seoses on saanud kirjastus rea tunnustavaid kirju ja siiraid õnnitlusi ning soove edaspidisteks sammudeks noorsoo-kirjanduse arendamisel.

6. Magda Fihla "KÜLL ON HEA ELADA". Muinasjutt kolmeliikmelisest karuperekonnast, kes omavad inimlikke püüdlusi endale parema elukoha otsimisel ja nende püüdluste teostamisest pärast pikki eksirännakuid. Raamat on ilmunud ja müügil.

Noorsoo-raamatute teise sarja nimekiri ei ole veel lõplikult valminud, kuid tõenäoliselt ilmuvad selles Johannes Kaup'i "Põhjavaimu kannel" jätkuna sama autori I sarjas ilmuvale "Sügise laulule", Ilme Ivandi ja Elmar Fosti ühine luulekogu nende auhinnatöödega, millele hiljem mõlema poolt tublisti lisa saadetakse. Siis M. Fihla "Lepiku", milles autor jutustab oma isiklikest elamusist noore tüdrukuna Vabadussõja-päevil. Edasi ulatuslikum jutustustekogu "Kevadveed" meile seni tundmatult autorilt Rootsis, Eesti muinasaega käsitlev Eerik Laidsaare "Vanema võsu", lühematest võistlustöödest moodustatav jutustuste kogu jne. Mitmelt autorilt on lubatud lisa. Mitmed tööd on veel lõplikul läbivaatamisel.

Samal ajal on EKT-l kavatsus välja kuulutada uut kirjanduslikku võistlust noorsoo-raamatute käsikirjade saamiseks, et jätkata meie noorsoo-kirjanduse süstemaatilist ja sihikindlat arengut.

Noorsoo-raamatute käsikirjade valikul on silmas peetud nende sobivust noortele. Sellega pole aga üteldud, et raamatud sobiksid lugemiseks ainult noortele. Nende teoste väärtus seisneb nende stiili- ja ideepuhtuses. Nendes puudub roimade ja madalate instinktide kodi. Nende eesmärgiks on suunata meie maitset ilule ja puhtusele.

Oleme õnnelikud, et autorid on andnud oma tööpanuse teades, et nende töö kunagi ei leia rahuldavat majanduslikku hüvitust. Nad on ohverdanud oma võimed ja aja eesti ühiskonna teenimiseks veendumuses, et see oli ja on möödapäästamatult vajalik, kui tahame säästa oma noori, anda nendele rahvusliku enesetunde väärtust ja neid elus õnnelikumaks teha. Üks autoreid võrdleb meie püüdeid noorsoo-raamatute väljaandmisel kunstliku hingamise tegemisega uppunule lootes, et see siiski veel hiljaks jäänud ei ole (M. Fihla). Teine autoreist (H. Mäelo) kirjutab oma hiljutiselt Saksamaa külastuselt saabununa sealsetest üldistest veendumustest, et meie nooruse päästmiseks eestlusele on vältimatult vajalik anda neile koheselt eakohast emakeelset kirjandust. Pikisilmi oodatakse selles suunas abi vabas maailmas töötavatelt eesti organisatsioonidelt.

Samal äratundmisel olles on EKT USA-s asunud küsimuse tegelikule lahendamisele ja jõudnud niikaugele, et võime tegelikule teekonnale asunult paluda kogu eestlaskonda selles töös meile appi tulla ilmuvate noorsoo-raamatute tellijaina.

Eesti Koolitoimkond ei ole äriline ettevõtte. Kõik selle liikmed ja organid on andnud ja annavad oma tööpanuse noorsoo-raamatute väljaandmiseks ilma igasuguse tasuta. Selleks on ohverdatud juba tuhandeid töötunde ja veelgi ulatuslikum töö seisab ees. Jõululaua leidub seekord neli värsket emakeelset noorsoo-raamatut - nähe, millist meil pagulas-aastate kestel seni esinenud ei ole. Neli kaunist väärtkinki eelseisvaiks jõuludeks on valminud.

Peame aga ühtaegu kahetsusega kogema, et meie oma majanduslik jõud eelseisvaid tööülesandeid enam ei kannu. Eesti Koolitoimkonnal puuduvad iga-sugused sissetulekud, kirjastamine vajab aga investeerimist. Teie kõikide abi ilmuvate väljaannete ettetellijaina on koheselt vajalik.

Sinust, armas eestlane ja lapsevanem, sõltub, kas ja kui edukalt KT suudab endale võetud äärmise vastutusrikkusega ülesandeid noorsoo-raamatute väljaandmisel täita. Sellepärast: kellel see vähegi võimalik, ärgu keeldugu nende raamatute tellimisest! Teie abi on mõjuvam ja tulemusrikkam, kui saate

teha seda kohe.

Noorsoo-raamatute esimese sarja müügihinnaks on määratud:

1. M. Fihla "Eidetütar, taaditütar"	\$ 1.00	cheli. Rk. 3:40
2. M. Fihla "Küll on hea elada"	\$ 1.00	Rk. 3:40
3. Ilme Ivandi "Siilikuru"	\$ 2.50	Rk. 7:50
4. Johannes Kaupi "Sügise laul"	\$ 2.50	Rk. 8:50
5. Alma Tederi "Napoleoni jälgedes"	\$ 2.50	Rk. 9:—
6. Helmi Mäelo "Võidukarika märgi all"	\$ 2.50	
Kõik 6 raamatut korraga ettetellides	\$ 10.00	

Kõik ilmunud raamatud saadetakse ettemaksjaile koheselt ja ilma postikuludeta välja, samuti ettemakstud üksikraamatud vastavalt üalateatatud hindadele. Raha mittesaatjaile lisandub väike lisakulu postiluna-saadetisena.

Kõik tellijad, kes koos tellimisega saadavad tellimisraha (kas üksiku raamatu või kogu sarja eest) märkigu vastaval rahakaardil või tshekil raha saajana eesti keeles Eesti Koolitoimikond, sellele midagi muud lisamata ja nimetust võrkeeltesse tõlkimata.

Kõik kirjavahetus palutakse saata aadressil: Eesti Koolitoimikond, c/o. Meeme Mälgi, 8-05 119-th Street, College Point 56, L.I. New York.

EKT juhatuse ja kirjanduskomisjoni
ülesandel

Meeme Mälgi
esimees.